

زیر گنبد فیروزه‌ای
به گالری فردا می‌آید

آثار آبرنگ فیروزه بختیاری در نمایشگاهی با نام «خیال فیروزه‌ای» در گالری فردا به نمایش درخواهد آمد. این هنرمند در این نمایشگاه به خلق آثاری پرداخته که فضای آبرنگ را باایسم‌های جدید هنری و هنر معاصر دنیا درآمیخته‌است. در این نمایشگاه نزدیک به ۴۰ اثر از این هنرمند به‌نمایش درخواهد‌آمد. این نمایشگاه از سوم آذر تا نیم این ماه در گالری فردا بر پا خواهد شد.

یادداشت

یادداشتی بر نمایشگاه آثار حسین والامنش در گالری پروژه آران

آوانگارد اما در میانه سنت

سیدمرتضی افراشی

نقاش و منتقد هنری

چیدمان یا اینستالیشن (Installation) کنار هم قراردادن و جور کردن اشیا در فضایی سه بعدی است، که پیام و یک معنا را بیان می‌کند. در خلق چیدمان استفاده از مواد و مصالح دارای تنوع نامحدودی است و برای فضاهای مفهومی بهترین شیوه عملکرد است.

آثار حسین والامنش هنرمند ایرانی مقیم استرالیا از این دست آثار است. او متولد ۱۳۲۷ تهران است که از سال ۱۳۵۲ ساکن استرالیاست. او اولین نمایشگاه انفرادی‌اش را در زادگاهش با عنوان از کجا آمده‌ام؟ که مروری بر چند دهه فعالیت این هنرمند در این حوزه است در گالری پروژه آران به نمایش گذاشته است. آثار والامنش ریشه در خاطرات و سرزمین مادری و در تقابل با سرزمینی که در آن پذیرفته شده است و تأثیرات کارهای بومیان استرالیا دارد که او را به کار با مواد آلی و طبیعی سوق داده است.

او در این باره می‌گوید: «همواره برای من، محل زیست و اینکه از کجا آمده‌ام و در کجا زندگی می‌کنم، مهم بوده و بر کارهایم تأثیر گذاشته است.» آثار والامنش را می‌توان به چند بخش تقسیم کرد که برخی از آنها در نمایشگاه حاضر به‌نمایش درآمده‌اند. آثار اولیه‌اش نقاشی‌هایی بانقوش کم برجسته است که با استفاده از خاک، کاه، شن و... خلق شده‌اند. مانند اثر کان، حیوان، جان، جانانه مجموعه‌ای از چهار بوم مربع که در کنار هم قرار گرفته‌اند و هنرمند با برخوردی خلاقانه در هر کدام از بوم‌ها و با بهره‌گیری از اشعار مولانا در پایین هر یک از بوم‌ها را به سوی مفهومی فلسفی از انسان و زیستش هدایت می‌کند. بخش دیگر، آثاری هستند که در آنها شاهد حضور فیگور انسانی هستیم، مانند اثر کتاب باز؛ کتاب صحافی بازنده‌ای به شکل سر انسان که روبان قرمز وسط آن قرار گرفته است یا اثر وقتی از خواب بیدار شوم؛ پارچه‌ای آویزان از دیوار که در انتهای آن سر انسانی بدون جزئیات بیرون آمده و گوزه آب سفالی که کنار اثر روی زمین قرار گرفته است. بخش دیگری از آثار او با استفاده از شاخه، برگ و گلبرگ درختان خلق شده مانند آثار مجموعه معماری آسمان که آنها را با برگ بلوفر روی کاغذ خلق کرده و در آنها از نقوش منظم هندسی سنتی و اسلیمی ایرانی استفاده کرده است. یا اثر آن گونه که به یادش دارم؛ موهای بافته شده و آویزان که از برگ درخت نخل ساخته شده؛ اثری که به یاد مادرش خلق کرده یا آثاری که با ساقه و شاخه درختان به نوشتن کلمه

و جمله‌های فارسی و انگلیسی پرداخته که برخی دیجیتال هستند مانند اثر مست مست که نوشته‌ای با شاخه‌های درخت انگور است و به صورت دیجیتال روی کاغذ آبرنگ چاپ شده است. در بخش دیگر آثار او که با خط نوشته خلق شده‌اند، نوشته حروف و کلمات فارسی و انگلیسی در کارهایش وجود دارد. مانند اثر هستی و مستی که این دو کلمه در دایره‌ای بزرگ و بر بومی مربع شکل تکرار شده است. یا اثر از کجا آمده‌ام؟ نقشه جهان که خشکی‌های آن با خط فارسی شعر معروف از کجا آمده‌ام، آمدنم بهر چه بود / به کجا می‌روم آخر نمایم وطنم را نشان می‌دهند. بخش دیگری از آثار والامنش، تلفیقی از نوشته و چیدمان است که در نزدیکی با طبیعت وعناصر طبیعی مانند چوب، خاک، آتش و... که ریشه در هنرهای پارسی دارد، خلق شده‌اند. نازلیا نوع‌یشر در بخشی از اسیتیت منتی که برای نمایشگاه او نوشته است، می‌گوید: «فضایی سبک بال در هنر ایشان جریان دارد و هم‌زمان خرد و اندیشه در بخش تصاویر و کلمات ملموس است. درگیری و تعهد ایشان به طبیعت و جهان به سادگی مشهود است و انسانیتی را نمایان می‌کند که برای مخاطبان به غایت جذاب است.»

آثار حسین والامنش همواره در گفت‌وگو میان گذشته و حال، سرزمین مادری و سرزمینی که در آن زندگی می‌کند، تخیل و واقعیت، سرنوشت محتوم و آینده مبهم و گذشته و حال است. او از اشیای پیش‌پاافتاده‌ای مانند سنگ، چوب، خاک، طناب و... اثری هنری می‌سازد که همانقدر که ایرانی هستند می‌توانند جهانی باشند. سادگی آثار او در عین عمیق بودن مفاهیمش به هر مخاطبی این امکان را می‌دهد که در گفت‌وگوی درونی خویش و خاطراتش جهانی نو را آغاز و تجربه کند؛ آثاری که در عین آوانگارد بودن‌شان ریشه در فرهنگ، هنر، فلسفه و عرفان ایرانی دارند.

آثاری از حسین والامنش در گالری پروژه‌های آران

نقاشی‌های محمود صنعتی
در گالری نقش جهان

نمایشگاه آثار محمود صنعتی دوشنبه ۲۹ آبان در گالری نقش جهان افتتاح شده و تا هشتم آذر به غیر از روزهای شنبه میزبان علاقه‌مندان خواهد بود. محمود صنعتی در سال ۱۳۵۱ به انگلستان رفت و تحصیلات آکادمیک خود را در آنجا ادامه داد. او در سال ۱۳۵۶ سرپرستی موزه صنعتی کرمان را به عهده گرفت.

نمایشگاه گروهی «خاموشی»
در گالری آ

نمایشگاه گروهی با عنوان «خاموشی» از ۲۶ آبان در گالری آ برگزار شده که در این نمایشگاه آثاری از باران احمدی‌راد، پگاه راجمند، هما عبداللهی، بهناز فاطمی، گلاره گودرزی و بهناز نعمتی به‌نمایش درآمده‌اند. نمایشگاه خاموشی تا ۵ آذرماه در گالری آ به نشانی خیابان کریم‌خان زند، خیابان عضدی (آبان جنوبی)، کوچه اردشیر ارشد، شماره ۷ بر پا است.

سعید نقاشیان، هنرمند خوشنویس در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

هیچ وقت برای موفقیت
از سبک‌کاری کسی
تقلید نمی‌کنمافشین حدیری
روزنامه‌نگار

سعید نقاشیان بعد از حمید عجمی، دومین نفری است که برای شناساندن خط معلی که از خطهای کوفی است، تلاش بسیاری کرده است. وی می‌گوید خط معلی قابلیت‌های نگارش در تمام سطوح خوشنویسی سنتی از جمله سطرنویسی، چلیپانویسی، قطعه‌نویسی، کتابت و همچنین پتانسیل‌های بسیار وسیعی در طراحی گرافیک و لوگوتایپ در خود دارد. نقاشیان این روزها در آستانه چهلمین سال زندگی خود سعی کرده به فلسفه وجودی خط بپردازد و با شناخت درست نسبت به حروف و به کارگیری آنها در قالبی متفاوت و نو، اندیشه خود را به رشته تحریر درآورد. با این هنرمند خطاط، نقاش و گرافیست گفت‌وگویی انجام داده‌ایم که حاصل آن را در ادامه می‌خوانید:

«سعید نقاشیان هنرمندی است که همیشه سعی کرده متفاوت باشد و این موضوع را در پیوند اسم وی با خط معلی می‌توان دید. می‌خواستم بدانم که چرا از میان این همه خط سراغ خطی نوپا رفته‌اید؟

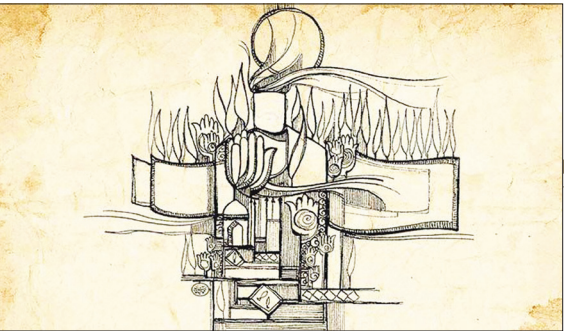
در ابتدای کارم که سال ۱۳۶۹ بود با استفاده از خطوطی مثل نستعلیق و سایر خطوط کار خوشنویسی‌ام را شروع کردم ولی بعد از ورود به دانشگاه و تحصیل در رشته گرافیک و آشنا شدن با استاد عجمی، مدیع خط معلی، من هم به تاسی از او این خط را دنبال کرده و تاکنون نیز حدود ۱۵ نمایشگاه انفرادی خط معلی برگزار کرده‌ام. حتی در دانشگاه و کلاس‌های خصوصی نیز در این زمینه به تربیت هنرجو مشغول هستم. در کنار شاگردی استاد عجمی، انگیزه دیگری که برای دنبال کردن خط معلی داشتم تفاوت با دیگران در نحوه نوشتار بود است. با تماشای آثاری که با بهره بردن از خط نستعلیق شباهت کاری زیادی به آثار همدیگر داشته‌اند، انگیزه دنبال کردن خط دیگری در من مضاعف شد. البته باید بگویم نمایشگاه‌هایم از سال ۹۰ با یک فرم نوشتاری جدید برگزار می‌شود و از خط معلی فقط برای آموزش به هنرجوها استفاده می‌کنم.

«بسیاری از هنرمندان وقتی به درجه‌ای از شهرت می‌رسند، کمتر تمایل به اشتراک اندوخته‌های خود با هنرجوها دارند اما این مساله در مورد شما فرق می‌کند. شما همیشه در حال تعلیم دادن هستید، دلیل خاصی دارد؟

تا یک مقطعی انرژی زیادی برای هنرجوها و کلاس‌های درس دانشگاه به صورت گروهی می‌گذاشتم اما بعد از سوءاستفاده‌هایی که درخصوص کپی کردن از خط و فرم نوشتاری‌ام رخ داد، سعی کردم با شناختی درست؛ هنرجوهای خود را انتخاب کنم. همیشه برای انتقال تجربیاتم به هنرمندان جوان تلاش کرده‌ام و هیچ وقت نیز دست از این کار بر نمی‌دارم اما وقتی عده‌ای سودجو با برگزاری نمایشگاه و نام نبردن از من سعی دارند خود را مطرح کنند این موضوع مرا آزرده خاطر می‌کند.

«جزه هنرمندانی هستند که در زمینه عاشورا، کارهای بسیاری را تولید کرده‌اند، می‌خواستم بدانم چقدر المان‌های عاشورا، الهام‌بخش‌تان در خلق آثارتان بوده‌اند؟

در خط معلی، گرافیک و نقاشیخط همیشه نگاه سمبلیک به موضوعات دارم و از نقش و نگارهایی که در طول زندگی دیدم، در کارهای خودم

آثاری از سعید نقاشیان در گالری پروژه‌های آران

مهم است اینکه هیچ وقت برای موفق شدن از فرم و سبک کاری کسی تقلید نمی‌کنم و همیشه خواسته‌ام که منحصر به فرد باشم. بیشتر وقت‌ها پایان یک کاری به وضوح در آن قابل مشاهده است. در این راه از نظرات استاد حمید عجمی و پدرم نیز کمک می‌گیرم اما در نهایت تصمیم آخر را خودم می‌گیرم.

«بسیاری از هنرمندانی که زمانی جزء هنرمندان انقلاب بوده‌اند، الان با مهاجرت به کشورهای دیگر آنجا مشغول کار هستند، دلیل آن چیست؟

بحث مارکیتینگ و اعتقادی دودلیل عمده‌ای است که بعضی از هنرمندان نسل اول و دوم انقلاب که زمانی جزء پیشگامان این حوزه بوده‌اند الان با مهاجرت به کشورهای دیگر به دنبال آن هستند. هنرمندانی مثل خسروچردی که زمانی کارهایش در حوزه انقلاب، حرف‌های بسیار برای گفتن داشت، الان سعی کرده با رویکرد مدرن، نقاشی کند. به نظرم این‌گونه هنرمندان با مهاجرت خود شاید درکسب آزادی‌هایی که به دنبال آن هستند، موفق باشند اما از جایگاهی که در ایران داشته‌اند و با ادامه دادن آن می‌توانستند خود را تثبیت کنند، فاصله گرفته‌اند. مهاجرت از نظر من بد نیست اما مهاجرتی که به ماندن ختم نشود؛ بلکه بعد از مدتی با کوله‌باری از اطلاعات روز دو باره به کشور برگردیم و در خدمت اعتلای هنر خودمان باشیم. این را باید بگویم که حاصل کار هنرمند در تولید اثر محصول تراوشات ذهنی‌اش است و هنرمند باید فارغ از هر چیزی به دنبال تولید اثر هنری خود باشد و از مباحثی که او را از تفکر واقعی دور می‌کند، فاصله بگیرد.

«این روزها به غیر از تدریس و نمایشگاه دیگر مشغول چه کارهایی هستید؟

انتشار چند کتاب را در آینده‌ای نزدیک در دستور کار دارم. یکی از آنها با عنوان از کوفی تا طراحی حروف است که در مورد استفاده از کوفی بنایی در طراحی لوگو تایپ است. ایده نگارش این کتاب وقتی در من به وجود آمد که ضعف آن را در فضای دانشگاه و در میان اساتید خودمان دیدم. بیشتر اساتید رشته گرافیک نسبت به خط کوفی بنایی که خطی ایرانی و به‌جا مانده از دوران سلجوقی است، آگاهی کمی دارند که این ضعف مقدمه‌ای برای نوشتن این کتاب شد. نکته‌ای که در این خط شاهد هستیم بحث توازن، تعادل و تناسبی است که بسیار به آنها توجه می‌شود. به زعم بنده در دوران معاصر، خط کوفی بنایی پایه اصلی طراحی حروف است. در این کتاب در مورد شیوه استفاده صحیح از این خط در طراحی لوگو تایپ بحث شده است. نگارش کتابی دیگر و با موضوع فوت جدیدی به نام نشاط و توضیح در مورد ترکیب‌بندی‌ها و نقاط اتصال حروف و چاپ مجموعه آثار تولید شده از ۸۲ تا الان در قالب کتاب از دیگر برنام‌ه‌هایم در آینده است.

«به‌عنوان کسی که سال‌های در محضر استاد حمید عجمی درس یاد گرفته‌اید، می‌خواستم نظراتان را در مورد ویژگی کاری و اخلاقی وی جویا شوم؟

استاد عجمی انسانی بزرگ و شریف، خلاق، اهل مطالعه، عارف وارسته، هنرمندی خلاق، با معرفت و انسان به معنی انسان است. اگر الان در این موقعیت هستم به خاطر آموزه‌هایی است که از محضر وی بهره برده‌ام و اگر جایگاهی دارم وامدار محبت‌های این استاد بزرگ هستم و نسبت به مقام وی سر تعظیم فرود می‌آورم.

آثاری از سعید نقاشیان در گالری پروژه‌های آران